

Astăzi, Luni, 17 Martie, 2025

Sf. Cuv. Alexie, omul lui Dumnezeu

Isaia 8

¹³ pe Însuși Domnul puterilor¹, pe El sfințiți-L, și El va fi frica voastră; și dacă vei nădăjdui într'Însul, El îți va fi ție spre sfințenie;

¹⁴ și de El nu vă veți apropia ca de o piatră de poticnire și nici ca de o piatră în cădere; dar casa lui Iacob se află într'un laț, iar locuitorii Ierusalimului într'o surpătură.

¹⁵ De aceea mulți din ei vor slăbi și vor cădea și vor fi zdrobiți; și se vor zbate și duși vor fi oamenii din chiar întemeierea lor”.

¹⁶ Atunci se vor vădi cei ce pece-tluiesc legea cu scopul de a nu o învăța.

¹⁷ Și se va zice: — Îl voi aștepta pe Dumnezeu, Cel ce Și-a întors fața de la casa lui Iacob, și voi nădăjdui într'Însul.

¹⁸ Iată, eu și pruncii pe care mi i-a dat Dumnezeu; și'n casa lui Israel fi-vor ei spre semne și minuni de la Domnul Atotțiitorul, Cel ce locuiește în muntele Sionului.²

¹ „puterilor”, în Efraemi rescriptor; în ed. Rahlfs, notă de subsol.

² Teodoret de Cir: În „pruncii pe care mi i-a dat Dumnezeu” îi putem vedea pe

¹⁹ Și dacă ei vă vor zice: „Întrebați-i pe cei ce au în ei duhul ghicitului, pe cei ce vorbesc din pământ, pe cei ce spun vorbe fără rost, pe cei ce cheamă morții!...”. Oare un popor nu-L întreabă pe Dumnezeuul său? De ce să-i întrebe pe cei morți despre cei vii?³

²⁰ Fiindcă El a dat legea spre ajutor, pentru ca ei să nu poată vorbi în virtutea acestui cuvânt, că adică nu vor mai fi atunci daruri pentru El.

²¹ Și foamete grea va veni peste voi; și va fi că atunci când veți flămânzi veți fi cuprinși de mahnire și-i veți vorbi de rău pe cei mai-mari și rânduielele părinților voștri; și vor căta sus la cer

²² și jos la pământ se vor uita, și, iată, grea întristare și întuneric și necaz și strâmtorare și beznă de

apostolii lui Iisus, cei ce, după Înălțarea Domnului la cer și pogorârea Duhului Sfânt, vor fi instrumente ale semnelor și minunilor pe care Dumnezeu le va face spre binele lui Israel și al întregii lumi.

³ Profetul îi mustră pe aceia dintre iudei care, contaminați de superstiții, fac apel la ghicitori, necromanți, înșelători și ventriloci; e o carență pe care n'o pot genera decât stările de incertitudine și disperare.

nepătruns cu ochii;

²³ și cel strâmtorat nu se va întrista doar pentru un timp.

Isaia 9

¹ Întâi bea asta! Treci repede la faptă, tu, țară a Zabulonului, țară a Neftalimului⁴ și voi, ceilalți care locuiți pe calea mării⁵ și dincolo de Iordan, Galileea neamurilor⁶! Poporul cel ce umbla în întuneric a văzut lumină mare;⁷ voi, cei ce

⁴ „țara lui Zabulon” și „țara lui Neftalim” (obținute prin diviziune de către cele două triburi ale lui Israel) alcătuiau teritoriul Galileii, provincie cucerită și deșertată de locuitori în 733-732 de către regele Tiglatfalasar al Asiriei (4 Rg 15, 29), căreia profetul îi prezice eliberarea (de fapt, contextul în care este așezată profetia ce urmează).

⁵ „Calea mării”: calea spre mare a caravelor ce purtau mărfuri și călători din Damasc; se prezumă că acesta a fost drumul robilor galileeni, în 733-732, spre Asiria.

⁶ Eusebiu de Cezareea notează că în Galileea se așezaseră și numeroși Greci, precum și rezidenți de alte neamuri, care locuiau laolaltă cu Evreii. Iată de ce Teodoret al Cirului e de părere că textul profetic ce urmează se referă nu numai la Evrei, ci la „toate neamurile”, cele ce urmau să fie evanghelizate de către apostolii plecați din Galileea (Mt 28, 19).

⁷ Versetele 2-7: Profetie mesianică de o mare claritate și frumusețe: Pruncul minuat va elibera poporul din robia întunericului, îl va îmbrăca în lumină și

locuiți în latura și în umbra morții, lumină va străluci peste voi!

² Mulțimea poporului pe care ai adus-o'ntru veselie! Ta în fața Ta se va veseli precum cei ce se veselesc la seceriș și precum cei ce-și împart prăzile.

³ Că li s'a luat jugul ce le stătea deasupra și toiagul ce li se pusese pe grumaz; că El a rupt toiagul hrăpăreților ca'n zilele lui Madian.

⁴ Că ei vor înapoia toată haina luată cu viclesug și îmbrăcăminte luată prin jaf; și vor vrea s'o facă, chiar de-ar fi fost să fie arși cu foc.

⁵ Că Prunc ni S'a născut, Fiu, și ni S'a dat, a Cărui stăpânire Și-o poartă pe umăr; și numele Lui se cheamă: „Înger-de-mare-sfat”, „Sfetnic minuat”, „Dumnezeu tare, biruitor”, „Domn păcii”, „Părinte al veacului ce va să fie”; că Eu voi aduce pace peste domni și sănătate Lui.

⁶ Mare va fi stăpânirea Lui și păcii Lui nu-i va fi hotar. Pe tronul lui David va ședea și peste împărăția Sa, ca s'o cârmuiască întru fericire⁸ și s'o apere prin judecată și dreptate, de acum și până'n veac. Râvna Domnului Atotțiitorului va

va ședea pe tronul lui David, întemeind o împărăție a păcii universale.

⁸ Verbul **katorthòo** înseamnă „a conduce în chip fericit”.

face acestea.

Facerea 6

⁹ Iată neamurile lui Noe: Noe era om drept și neprihănit între cei din neamul său; Noe umbla cu Dumnezeu⁹.

¹⁰ Iar lui Noe i s'au născut trei fii: Sem, Ham și Iafet.

¹¹ Pământul însă se stricase în fața lui Dumnezeu și se umpluse pământul de silnicie¹⁰.

¹² Și a căutat Domnul Dumnezeu spre pământ, și iată, era stricat; căci tot trupul¹¹ își stricase calea sa pe pământ.

¹³ Și Domnul Dumnezeu a zis către Noe: „Sosit-a înaintea feței Mele sfârșitul a tot omul, căci din pricina lor s'a umplut pământul de silnicie; și iată, Eu îi voi pierde, pe ei și pământul.

¹⁴ Ca urmare, tu fă-ți o corabie de lemn din cel tare¹². În corabie fă

⁹ Vezi nota de la 5, 22.

¹⁰ **adikia**: nedreptate, strâmbătate, asuprire, agresiune, violență, cruzimea celui puternic față de cel slab.

¹¹ Literal: „toată carnea”, adică orice ființă vie, fie om, fie animal.

¹² Ebraicul **gofer** (transpus ca atare de primele traduceri engleze) indică o esență de lemn necunoscută nouă. Septuaginta îl traduce prin termenul general **tetrágonos**, ceea ce indică un lemn

încăperi¹³, iar pe dinlăuntru și pe dinafară smolește-o cu smoală.

¹⁵ Și iată cum să faci corabia: lungimea corăbiei să fie de trei sute de coți¹⁴, lățimea ei de cincizeci de coți, iar înălțimea de treizeci de coți.

¹⁶ Corăbiei să-i faci acoperiș pe care-l vei încheia la un cot deasupra¹⁵; iar ușa corăbiei să i-o faci într'o latură; și vei face o punte jos, una în rândul doi și alta în cel de al treilea¹⁶.

¹⁷ Și iată, Eu voi aduce asupra pământului potopul – apele –, ca să pierd de sub cer tot trupul care are'n el suflare de viață; și tot ce este pe pământ va muri.

¹⁸ Dar cu tine voi statornici legământul Meu: tu vei intra în

de esență tare. Echivalentele moderne mai specifice: „salcâm”, „chiparos”, „rășinoase” sunt fie total inadecvate, fie aproximative.

¹³ Literal: cuiburi.

¹⁴ Un cot: aproximativ 0,45 m.

¹⁵ Text dificil, înțeles neclar. Ideea ar fi: un acoperiș ușor înclinat, a cărui coamă nu va depăși în înălțime un cot de la streșină. Altă traducere: „o fereastră la un cot de la acoperiș”. Oricum, corabia (arca) lui Noe nu are nimic în comun cu structura și formele corăbiei clasice. Septuaginta o desemnează prin substantivul **kivotós** = ladă cu capac, cufăr.

¹⁶ Așadar, spațiul cel mare împărțit în trei etaje.

corabie, tu și împreună cu tine fiii tăi și femeia ta și femeile fiilor tăi.

¹⁹ Și din toate dobitoacele, din toate târâtoarele, din toate fiarele și din tot trupul tu vei aduce'n corabie două câte două¹⁷, ca să le ții în viață împreună cu tine; ele vor fi parte bărbătească și parte femeiască.

²⁰ Din tot soiul de păsări zburătoare după fel și din tot soiul de dobitoace după fel și din tot soiul de târâtoare după fel, două câte două din toate să vină la tine, parte bărbătească și parte femeiască, pentru ca împreună cu tine să le ții în viață.

²¹ Iar tu ia cu tine din toate bucatele ce se mănâncă și fă-ți acolo strânsură; ele vă vor fi vouă de mâncare, ție și lor”.

²² Și a făcut Noe totul după cum îi poruncise Domnul Dumnezeu; așa a făcut.

Proverbele lui Solomon 8

¹ De aceea, tu vestește înțelepciunea, pentru ca lucrarea minții¹⁸ să-ți dea ascultare;

² că ea pe culmile cele înalte se află și'n răscrucea cărărilor e așezată

¹⁷ În înțelesul: câte două din fiecare specie.

¹⁸ „lucrarea minții” = rațiunea.

³ și la porțile celor puternici își are sălaș și la intrările cetăților se laudă¹⁹:

⁴ „Oamenilor, pe voi vă rog, și către fiii oamenilor îmi îndrept eu glasul.

⁵ Voi, cei lipsiți de răutate, cunoașteți istețimea²⁰, și voi, cei neștiutori, puneți la inimă!

⁶ Ascultați-mă pe mine, că lucruri de mare preț voi grăi și cuvinte drepte voi scoate din buze.

⁷ Cerul gurii mele adevărul îl va vesti, fiindcă urâte-mi sunt mie buzele mincinoase.

⁸ Drepte sunt toate graiurile gurii mele, nimic în ele nu-i strâmb sau încâlcit;

⁹ toate sunt deschise celor ce le înțeleg și drepte celor ce au aflat cunoașterea.

¹⁰ Învățătură luați, iar nu argint, și cunoaștere mai mult decât aurul lămurit și pricepere agonisiți mai mult decât aurul curat.

¹¹ Că mai prețioasă e înțelepciunea decât nestematele și nimic din ce e scump nu-i cu ea deopotrivă.

¹² Eu, înțelepciunea, sălaș i-am

¹⁹ Se laudă cu voce înaltă, asemenea negustorilor ambulanți care-și strigă marfa.

²⁰ Istetețimea: cum anume și când să faci un lucru.

făcut sfatului, eu am chemat ca martori cunoașterea și cugetarea.

¹³ Frica de Domnul urăște nedreptatea și trufia și mândria și căile viclenilor, iar eu am urât căile încâlcite ale celor răi.

¹⁴ Ale mele sunt sfatul și temeinicia, a mea e lucrarea minții și a mea e tăria;

¹⁵ prin mine domnesc regii și cei puternici scriu dreptatea;

¹⁶ prin mine mai-marii devin mai mari și prin mine stăpânii stăpânesc pământul.

¹⁷ Eu îi iubesc pe cei ce mă iubesc,²¹ iar cei ce mă caută vor afla har.²²

¹⁸ Ale mele sunt bogăția și slava și bunurile multora și dreptatea.

¹⁹ Sporul meu e mai de preț decât aurul și piatra scumpă, căci roadele mele mai bune sunt decât argintul curat.

²⁰ Eu în căile dreptății umblu și'n cărările dreptarelor trăiesc la răscruce

²¹ Sf. Simeon Noul Teolog identifică Înțelepciunea în persoana lui Iisus Hristos: „Dacă cineva, pe față sau în ascuns, își întoarce iubirea datorată mirelui Hristos spre pofta vreunui alt lucru și inima lui e ținută de acel lucru, se face urât Mirelui și nevrednic de unirea cu El”.

²² Cuvântul „har” se află numai în codicii Alexandrinus și Sinaiticus.

²¹ ca să împart bunuri celor ce mă iubesc și vistieriile lor să le umplu de bunătați. Dacă vă voi spune lucrurile ce se întâmplă zilnic, din amintire le voi povesti și pe cele de demult.^{23 24}

Tâlcuire

„Frica de Dumnezeu urăște nedreptățile” (*Pilde* 8, 13); iar dacă le urăște, le alungă; iar dacă le alungă, sufletul se va curăța de ele și, ca atare, se va arăta drept înaintea Domnului. Asta și este tot ce căutăm acum cu atâta osârdie. Înseamnă că dacă vei re-deștepta în tine frica de Dumnezeu și o vei hrăni, vei stăpâni cel mai puternic mijloc de a te vindeca. Frica de Domnul nu-ți va îngădui să păcătuiești și tot ea te va pune să faci tot lucrul bun atunci când vei afla prilejul: și astfel vei împlini porunca: „ferește-te de rău și fă

²³ Aceste ultime două stihuri sunt proprii Septuagintei. Înțelepciunea are capacitatea de a cuprinde, simultan, particularul și generalul, amănuntul și ansamblul.

²⁴ *Sfânta Scriptură* versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania

binele” (Ps. 33, 13), pe care o dă proorocul celor ce caută viața cea adevărată. Cum se poate ajunge la frica de Dumnezeu? Caută și o vei găsi. În această privință nu se poate spune: „fă așa și pe dincolo”. Frica de Dumnezeu este o simțire duhovnicească, ce se zămislește în chip tainic în inimă din întoarcerea ei către Dumnezeu. Meditația ajută, ajută și sfortarea, dar această simțire este dată în fapt de Domnul. Caut-o, deci, ca pe un dar și ți se va dărui; iar atunci când ți se va dărui, ascult-o fără să cârtești, căci ea va îndrepta în tine toate nedreptățile.²⁵

²⁵ Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*.